

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

2022/0000(INI)

3.6.2022

STANOVISKO

Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

pre Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

k novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030 – udržateľné obhospodarovanie
lesov v Európe
(2022/0000(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Luisa Regimenti

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín vyzýva Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže v EÚ sa nachádza približne 5 % celkovej svetovej lesnej plochy, pričom lesy tvoria 43 % pevniny EÚ a 80 % jej suchozemskej biodiverzity¹;
- B. keďže lesy majú zásadný význam pre telesné a duševné zdravie a dobré životné podmienky ľudí, sú hnacou silou prechodu na hospodárstvo bez fosílnych palív a zohrávajú dôležitú úlohu v živote miestnych komunít, najmä vo vidieckych oblastiach, kde významne prispievajú k obžive miestneho obyvateľstva;
- C. keďže lesy v EÚ poskytujú spoločnosti mnohoraký úžitok vrátane základných funkcií, ako je regulácia klímy, zásobovanie vodou a jej regulácia, čisté ovzdušie a kontrola erózie; keďže lesy sa často využívajú ako rekreačné oblasti, ktoré poskytujú mnohé prínosy pre ekologický cestovný ruch, lesné školy a kultúru, a sú zároveň dôležitým zdrojom zamestnanosti a hospodárskeho rastu na miestnej úrovni, pričom prispievajú k udržiavaniu životaschopných vidieckych oblastí v celej Únii;
- D. keďže lesné ekosystémy s príslušnými úložiskami uhlíka majú zásadný význam pre zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na zmenu klímy a keďže ich ochrana a obnova je potrebná na obmedzenie globálneho otepľovania, dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 a dosiahnutie cieľa EÚ znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 %; keďže lesy sú tiež hlavnými hosťiteľmi biodiverzity;
- E. keďže EÚ sa zaviazala splniť ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja vrátane cieľa 15, ktorým je chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie suchozemských ekosystémov, udržateľne obhospodarovať lesy, bojovať proti dezertifikácii, zastaviť a zvrátiť degradáciu pôdy a zastaviť stratu biodiverzity;
- F. keďže na podporu a zosúladenie ekologických, hospodárskych a sociálnych hodnôt je potrebná dlhodobá vízia založená na udržateľnom obhospodarovaní lesov blízkom prírode;
- G. keďže rámec udržateľného obhospodarovania lesov sa bude musieť jasne vymedziť, najmä pokiaľ ide o kritériá, ukazovatele a prahové hodnoty týkajúce sa zdravia ekosystémov, biodiverzity a zmeny klímy, aby sa stal podrobnejším a užitočnejším kontrolným nástrojom na určenie a porovnanie rôznych prístupov k obhospodarovaniu, ich vplyvu a celkového stavu a ochrany európskych lesov;
- H. keďže „ekosystém“ je fyzické prostredie tvorené živými a neživými komponentmi, ktoré na seba vzájomne pôsobia, a vďaka týmto interakciám vytvárajú ekosystémy rad

¹ Science for Environment Policy (2021): European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation (Veda pre politiku v oblasti životného prostredia (2021): Európske lesy pre biodiverzitu, zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na ňu), Future Brief 25, Stručné informácie pre GR Európskej komisie pre životné prostredie vypracované oddelením pre vedeckú komunikáciu, UWE Bristol. K dispozícii na: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

prínosov pre ľudí a hospodárstvo, tzv. „ekosystémové služby“; keďže zmena klímy a strata biodiverzity a súvisiacich ekosystémových služieb predstavujú pre spoločnosť systémovú hrozbu;

- I. keďže lepšie pochopenie potenciálnych prírodných škodlivých činiteľov spôsobených klímou v európskych lesoch by malo ďalej podopierať usmernenia týkajúce sa obhospodarovania lesov a byť podkladom pre adaptačné politiky zamerané na riešenie týchto zraniteľností;
- J. keďže lesy sú čoraz zraniteľnejšie voči vplyvom zmeny klímy, najmä rastúcemu výskytu lesných požiarov; keďže vyčíslenie vplyvu takýchto škodlivých činiteľov na odolnosť a produktivitu lesov vo veľkom rozsahu je stále veľkou výzvou;
- K. keďže dostupné údaje o lesoch na úrovni EÚ sú neúplné a nemajú rovnakú kvalitu, čo EÚ a členským štátom bráni v koordinácii obhospodarovania a ochrany lesov;
- L. keďže podľa správy Európskej environmentálnej agentúry s názvom The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe (Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod k udržateľnej Európe)² Európa zaznamenala obrovský pokles biodiverzity, ktorý spôsobilo medziiným intenzívne obhospodarovanie lesov, a čelí environmentálnym výzvam bezprecedentného rozsahu a naliehavosti;
- M. keďže v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa navrhuje celkový cieľ chrániť aspoň 30 % pevniny EÚ v rámci účinného režimu obhospodarovania;
- N. keďže s cieľom pomôcť pri riešení straty biodiverzity a klimatických kríz je nevyhnutné, aby sa lesy chránili, obnovovali a obhospodarovali takým spôsobom, aby sa maximalizovala ich kapacita ukladať uhlík a chrániť biodiverzitu;
- O. keďže ochrana lesov vrátane všetkých zostávajúcich pralesov a pralesovitých porastov v EÚ má zásadný význam pre zachovanie biodiverzity a zmiernenie zmeny klímy;
- P. keďže podľa správy Spoločného výskumného centra za rok 2021³ už zostáva v Európe len 4,9 milióna hektárov pralesov a starých lesov, čo predstavuje len 3 % celkovej lesnej plochy Únie a 1,2 % pevniny Únie;
- Q. keďže pralesy a pralesovité porasty zohrávajú kľúčovú úlohu pri ochrane biodiverzity; keďže majú často vysokú biologickú rozmanitosť v porovnaní s inými lesmi v tom istom ekologickom regióne, sú bohaté na druhy a sú domovom osobitnej flóry a fauny; keďže pralesy a pralesovité porasty poskytujú aj širokú škálu ďalších kľúčových ekosystémových služieb;
- R. keďže nezákonná ťažba dreva vrátane ťažby dreva v chránených oblastiach, ako sú

² Európska environmentálna agentúra, The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe (Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020: znalosti potrebné na prechod k udržateľnej Európe), 11. mája 2020, s. 83, <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/>

³ Barredo, J., Brailescu, C., Teller, A., Sabatini, F. M., Mauri, A. a Janouskova, K., Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe (Mapovanie a posudzovanie pralesov a pralesovitých porastov v Európe), EUR 30661 EN, Úrad pre publikácie Európskej únie, Luxemburg, 2021.

oblasti sústavy Natura 2000, je pretrvávajúcim a nevyriešeným problémom vo viacerých členských štátoch;

- S. keďže členské štáty by mali vypracovať strategické plány pre lesy s priebežnými cieľmi, aby zabezpečili dlhodobé plánovanie a kontinuitu zásad stratégie EÚ pre lesy v strednodobom až dlhodobom horizonte; keďže Komisia by mala k týmto plánom poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu a posúdiť, v akom rozsahu spĺňajú požiadavky cieľov Únie v oblasti klímy a biodiverzity;
- T. keďže pri plnení cieľov stratégie pre lesy sa musí dodržiavať zásada subsidiarity; keďže EÚ má v oblasti lesov rovnako dôležité spoločné právomoci a zodpovednosť;
1. víta stratégiu EÚ pre lesy, ktorá je zakotvená v Európskej zelenej dohode; zdôrazňuje význam troch rozmerov udržateľného rozvoja: environmentálneho, hospodárskeho a sociálneho; pripomína, že environmentálny rozmer vrátane ochrany biodiverzity a ekosystémov je základom ďalších dvoch rozmerov a je nevyhnutný pre udržateľný rozvoj lesov v EÚ; zdôrazňuje, že opatrenia na vykonávanie stratégie EÚ pre lesy by mali prispieť k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy a biodiverzity a jej záväzných cieľov;
 2. zdôrazňuje mnohostrannú funkciu lesov a význam zdravých a ekologicky odolných lesných ekosystémov, ktoré spoločnosti poskytujú množstvo služieb; trvá na tom, že udržateľné obhospodarovanie lesov by malo zahŕňať zachovanie biodiverzity a ochranu a zachovanie biotopov;
 3. zdôrazňuje zásadnú úlohu lesných ekosystémov pri zmierňovaní zmeny klímy a adaptácii na ňu a prispievaní k cieľu EÚ dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu posilniť ich odolnosť, najmä zvýšením rozmanitosti lesov z hľadiska ich štruktúry, funkcie a zloženia; trvá na tom, že štruktúrne bohaté zmiešané lesy so širokou ekologickou amplitúdou majú vyššiu odolnosť a väčšiu schopnosť adaptácie;
 4. zdôrazňuje, že lesná pôda s príslušnými úložiskami uhlíka živých stromov a odumretého dreva je kľúčovým faktorom na obmedzenie globálneho otepľovania, prispieva k plneniu cieľov EÚ v oblasti klimatickej neutrality a posilňuje biodiverzitu; domnieva sa, že podpora biologicky rozmanitých lesov je najúčinnjším poistením proti zmene klímy a strate biodiverzity;
 5. vyjadruje znepokojenie nad nepriaznivými faktormi spojenými so zmenou klímy, ako je vystavenie lesných oblastí predĺženým obdobiam sucha a chorôb stromov vrátane chorôb, ktoré sú spôsobené škodcami a ktoré poškodzujú životné prostredie;
 6. vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala a šírila medzi členskými štátmi poznatky o tom, ako prispôbiť lesy súčasnej a očakávanej zmene klímy v súlade s novou adaptačnou stratégiou EÚ a stratégiou biodiverzity; v tejto súvislosti trvá na potrebe cielenej podpory a intenzívnejšej spolupráce v oblasti prevencie katastrof a pripravenosti a reakcie na ne;
 7. konštatuje, že biodiverzita lesov a ich jedinečné ekosystémy poskytujú mimoriadne rozmanité ekosystémové služby, ktoré prispievajú k opatreniam na zmiernenie zmeny

klímy, stabilite a úrodnosti pôdy, kvalite vody a vzdelávacím a turistickým službám; zdôrazňuje, že na zachovanie a posilnenie európskej biodiverzity a ekosystémov a služieb, ktoré poskytujú, je nevyhnutné správne riadenie lokalít sústavy Natura 2000;

8. víta rozhodnutie Komisie zo 4. júna 2021 o udeľovaní licencií na logo sústavy Natura 2000; konštatuje, že systém označovania Natura 2000 by mal podporovať najprísnejšie ekologické normy EÚ na ochranu najzraniteľnejších typov biotopov a druhov na pevnine; pripomína, že sústava Natura 2000 pokrýva približne 18 % územia EÚ na pevnine; zdôrazňuje, že členské štáty by mali zabezpečiť, aby nedochádzalo k žiadnym činnostiam, ktoré by spôsobovali škody alebo rušili druhy v biotopoch označených ako sústava Natura 2000; požaduje ambiciózne ciele v rámci stratégie EÚ pre lesy s cieľom zachovať a obnoviť ekologické hodnoty označených lokalít s prihliadnutím na sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky oblasti; konštatuje, že úsilie o ochranu v lokalitách sústavy Natura 2000 by malo byť plne v súlade so smernicou o biotopoch a smernicou o vtákoch a stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030;
9. konštatuje, že lokality sústavy Natura 2000 poskytujú verejnosti cenné ekosystémové služby; zdôrazňuje, že logo sústavy Natura 2000 umiestnené na akomkoľvek tovare alebo službách by malo znamenať, že tento tovar a služby prispievajú k cieľom ochrany lokality sústavy Natura 2000, z ktorej pochádzajú;
10. víta strategický pracovný plán environmentálnej značky EÚ na roky 2020 – 2024, ktorý uverejnila Komisia; pripomína, že environmentálna značka EÚ je dobrovoľná značka environmentálnej excelentnosti; konštatuje, že systém environmentálnej značky podporuje obehové hospodárstvo EÚ a prispieva k udržateľnej spotrebe a udržateľným výrobným postupom; požaduje prísne normy a monitorovanie, ako aj podporu zvýšeného používania environmentálnej značky v odvetví lesného hospodárstva EÚ;
11. zdôrazňuje, že je dôležité rozšíriť oblasť pôsobnosti environmentálnej značky pre výrobky z dreva tak, aby zahŕňala úroveň udržateľnosti týchto výrobkov; vyzýva členské štáty, aby nabádali výrobcov, aby väčšmi využívali označenia Natura 2000 v prípade nedrevných lesných produktov;
12. pripomína dôležité hospodárske a sociálne funkcie zdravých lesov pri udržiavaní životaschopných vidieckych oblastí; zdôrazňuje význam neinvazívnych hospodárskych lesných činností, ktoré rešpektujú ekologické hranice lesných ekosystémov, zatiaľ čo intenzívne hospodárske činnosti súvisiace s lesmi môžu rôznym spôsobom narúšať lesné ekosystémy; konštatuje, že rozsiahle holuby môžu mať vážny vplyv na miestne ekosystémy a prispievajú k strate biodiverzity; zdôrazňuje, že v stratégii EÚ pre lesy by sa mali podporovať hospodárske činnosti, ktoré rešpektujú udržateľné hranice lesných ekosystémov; poukazuje na význam podpory lesných hospodárskych činností, ktoré nesúvisia s drevom, s cieľom diverzifikovať miestne hospodárstva a pracovné miesta a zvrátiť trend vyľudňovania vidieckych a odľahlých oblastí;
13. zdôrazňuje, že je dôležité, aby EÚ podporovala zachovanie, ochranu a obnovu lesných ekosystémov s prihliadnutím na pripravovaný právny predpis EÚ o obnove prírody a zlepšila ich odolnosť a zároveň podporovala rozvoj hospodársky životaschopného a dynamického odvetvia lesného hospodárstva a miestnych komunít; požaduje dlhodobú

víziu ochrany a obnovy európskych lesov;

14. zdôrazňuje význam začlenenia rozmeru verejného zdravia a prístupu „jedno zdravie“ do stratégie EÚ pre lesy; zdôrazňuje, že prírodné lesné ekosystémy a prístup k lesom a zeleným mestským a prímestským zalesneným oblastiam poskytujú viacero prínosov, ktoré podporujú zdravý životný štýl a prispievajú k dobrým životným podmienkam občanov EÚ;
15. zdôrazňuje úlohu obehového lesného biohospodárstva pri podpore udržateľného rastu, ktorého hlavnými zásadami sú obehovosť a kaskádové a efektívne využívanie biomasy a lesných zdrojov;
16. zdôrazňuje, že je potrebné, aby vo všetkých členských štátoch boli k dispozícii včasné, časté a porovnateľné údaje, a poukazuje na kľúčovú úlohu analýzy takýchto údajov pri podpore udržateľného obhospodarovania a ochrany lesov, a to aj pri predchádzaní nezákonnej ťažbe dreva a predvídaní a zmiernení vplyvov prírodných škodlivých činiteľov, ako sú búrky, lesné požiare a škodcovia; zdôrazňuje potrebu retroaktívne vytvoriť databázu všetkých lokalít, ktoré spĺňajú kritériá pralesov a pralesovitých porastov; v tejto súvislosti víta záväzok Komisie predložiť legislatívny návrh rámca pre monitorovanie lesov, podávanie správ a zber údajov;
17. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila koordinovaný systém EÚ na monitorovanie lesov, zber údajov a podávanie správ, ktorý budú používať príslušné orgány členských štátov pri príprave svojich strategických plánov pre lesy a odvetvie lesného hospodárstva; zdôrazňuje, že tento integrovaný systém monitorovania lesov v celej EÚ by mal byť založený na harmonizovaných a vedecky podložených ukazovateľoch a mal by zahŕňať mechanizmy na zabránenie chybám pri spracúvaní údajov nahlásených členskými štátmi, ako je dvojité započítanie;
18. zdôrazňuje výhody využívania špičkových technológií na zber údajov, napríklad na vykonávanie národných inventárov lesov, zlepšenie prístupu verejnosti k údajom a zabezpečenie konzistentnosti, kvality a porovnateľnosti spoľahlivých údajov o lesoch;
19. opakuje svoju výzvu na prísnu ochranu všetkých zostávajúcich pralesov a pralesovitých porastov v súlade so stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030; trvá na tom, že ochrana sa musí poskytovať aj ochranným pásmam susediacim s pralesmi a pralesovitými porastmi s cieľom podporiť rozvoj atribútov pralesovitých porastov; zdôrazňuje, že rozšírením primeranej ochrany na ochranné pásma salepší prepojenosť biotopov s vysokou ekologickou hodnotou, čo významne prispeje k ochrane a zmierni negatívne dôsledky fragmentácie;
20. zdôrazňuje význam prísnej ochrany oblastí susediacich s pralesmi a pralesovitými porastmi s cieľom zlepšiť stav ochrany, ako aj zmierniť riziko vyhynutia chránených druhov a znížiť ich zraniteľnosť; pokiaľ ide o oblasti sústavy Natura 2000 obklopujúce takéto lesy, usmernenia týkajúce sa riadenia týchto oblastí by sa mali prispôbiť tak, aby podporovali rozvoj sekundárnych pralesovitých porastov a/alebo rozvoj atribútov pralesovitých porastov;
21. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia v roku 2021 neprijala usmernenia týkajúce sa vymedzenia pralesov a pralesovitých porastov, ako sa uvádza v stratégii EÚ v oblasti

biodiverzity do roku 2030; zdôrazňuje naliehavú potrebu dohodnúť sa na operatívnom vymedzení pralesov a pralesovitých porastov v EÚ s cieľom zabezpečiť ich prísnu ochranu; zdôrazňuje, že toto vymedzenie musí byť založené na ekologických zásadách a musí zohľadňovať rozmanitosť európskych lesov, meniace sa klimatické zóny a premenlivé miestne podmienky;

22. zdôrazňuje, že podľa výskumu⁴ pralesovité a staré lesné porasty stále ukladajú uhlík, čo je v rozpore s názorom, že sú uhlíkovo neutrálne či dokonca zdrojom CO₂;
23. zdôrazňuje, že cieľ EÚ spočívajúci v pestovaní väčších, odolných a rozmanitých lesov si vyžaduje aj prístup ku genetickým zdrojom, ktoré sú najlepšie dostupné vo vysokohodnotných pralesovitých porastoch a pralesoch; zdôrazňuje význam podpory národných genofondov semenáčikov s cieľom poskytnúť miestnym a regionálnym iniciatívam v oblasti obnovy lesov a zalesňovania dostatočný počet pôvodných druhov stromov; pripomína, že výsadba stromov závisí od podpory miestnych zainteresovaných strán a regionálneho plánovania;
24. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urýchlene dokončili rámec na mapovanie a monitorovanie pralesov a pralesovitých porastov odstránením medzier v poznatkoch v súvislosti s ich geolokalizáciou, a to aj využívaním najnovších digitálnych technológií, ako je satelitné monitorovanie, a integráciou ďalších najlepších dostupných údajov získaných na mieste; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili transparentnú a ľahko prístupnú databázu všetkých potenciálnych lokalít, ktoré spĺňajú kritériá pralesov a pralesovitých porastov, a aby zaviedli dočasné moratórium na ťažbu v pralesoch a pralesovitých porastoch s cieľom bezodkladne právne zabezpečiť bezzásahový režim v týchto lokalitách;
25. vyjadruje vážne znepokojenie nad pretrvávajúcim problémom nezákonnej ťažby dreva, a to aj v oblastiach chránených v rámci sústavy Natura 2000, smernice o vtákoch a smernice o biotopoch; zdôrazňuje, že nezákonná ťažba dreva má vplyv na biodiverzitu a môže mať dôsledky, ktoré je ťažké, ak nie nemožné, zvrátiť a napraviť;
26. domnieva sa, že nezákonná ťažba dreva by sa mala pokladať za trestný čin a mali by sa na ňu uplatňovať zodpovedajúce trestné sankcie, a preto by mala patriť do rozsahu pôsobnosti revidovanej smernice o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urýchlene prijali opatrenia na zastavenie nezákonnej ťažby dreva a sprísnenie kontroly nezákonného obchodovania s drevom prostredníctvom dôkladného monitorovania a dôsledného presadzovania existujúcich predpisov a používania geopriestorových technológií a technológií diaľkového prieskumu; vyzýva Komisiu, aby rozšírila mandát Európskej prokuratúry na trestné činy proti životnému prostrediu;
27. zdôrazňuje, že je dôležité posilniť úlohu príslušných orgánov členských štátov v boji proti nezákonnej ťažbe dreva na základe skúseností získaných pri vykonávaní a presadzovaní nariadenia EÚ o dreve, a vyzýva na zlepšenie ustanovení o rozsahu a kvalite monitorovania a kontrol a na riadnu ochranu lesníkov;

⁴Luyssaert S. a kol., 2008: Old-growth forests as global carbon sinks (Pralesy ako globálne záchyty uhlíka), Nature.

28. víta plán zalesňovania a obnovy lesov, ktorý sa týka výsadby najmenej troch miliárd stromov v EÚ do roku 2030; zdôrazňuje, že takéto iniciatívy by sa mali vykonávať v súlade s jasnými ekologickými zásadami a mali by byť plne zlučiteľné s cieľom v oblasti biodiverzity s prioritným zameraním na obnovu lesných ekosystémov; v tejto súvislosti požaduje ambiciózne a vedecky podložené usmernenia o cieľoch zalesňovania a obnovy lesov priaznivých z hľadiska biodiverzity, ktoré zabezpečia odolné, zmiešané a zdravé lesy a zabránia negatívnym účinkom, ktoré môžu mať monokultúry na lesné ekosystémy; zdôrazňuje, že odolné, zmiešané a zdravé lesné ekosystémy sú vo všeobecnosti odolnejšie ako monokultúrne lesy alebo lesy s krátkymi cyklami ťažby;
29. zdôrazňuje, že pri vykonávaní plánu zalesňovania a obnovy lesov by sa mala náležite zohľadniť rozmanitosť európskych lesov, typy vlastníctva a tradícií obhospodarovania a mal by sa uskutočňovať v úzkej spolupráci a po konzultácii s členskými štátmi a všetkými príslušnými zainteresovanými stranami;
30. vyzýva Komisiu, aby vypracovala ukazovatele a prahové hodnoty založené na dôkazoch s cieľom doplniť rámec udržateľného obhospodarovania lesov, najmä pokiaľ ide o vypracovanie jasných kritérií týkajúcich sa zdravia ekosystémov, biodiverzity a zmeny klímy, aby sa stali účinným nástrojom na zlepšenie udržateľnosti lesov EÚ a zabezpečenie toho, aby obhospodarovanie lesov prispievalo k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy a biodiverzity; považuje tieto dodatočné ukazovatele a prahové hodnoty za kľúčové nástroje na ochranu a obnovu biodiverzity a na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu v odvetví lesného hospodárstva;
31. víta iniciatívu Komisie na posilnenie rámca udržateľného obhospodarovania lesov s cieľom zvýšiť kvalitu a rozmanitosť lesných ekosystémov; zdôrazňuje, že lesné hospodárstvo blízke prírode a udržateľné obhospodarovanie lesov majú potenciál priniesť podobné alebo lepšie hospodárske úžitky a zároveň zachovať a podporovať integritu a odolnosť ekosystémov;
32. zdôrazňuje, že vedomá voľba bezzásahového obhospodarovania lesov alebo ich obhospodarovania blízkeho prírode zlepšuje potenciál lesov ako záchytov uhlíka a útočísk biodiverzity a potenciál obnovy biodiverzity;
33. zdôrazňuje, že za určitých okolností môže zanedbávanie lesov viesť k strate zamestnanosti vo vidieckych oblastiach a môže viesť k zvýšenej závislosti od dovozu lesníckych výrobkov z tých častí sveta, kde je obhospodarovanie lesov menej udržateľné;
34. zdôrazňuje, že je dôležité podporovať a povzbudzovať environmentálne prospešné činnosti a obhospodarovanie lesov blízke prírode, najmä ekosystémové prístupy vlastníkov a správcov lesov, ktoré zohľadňujú najlepšie postupy a vedecké dôkazy;
35. zdôrazňuje, že je dôležité primerane posúdiť vplyvy plánov udržateľného obhospodarovania lesov na životné prostredie a urýchlene na ne reagovať; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili vykonávanie a presadzovanie smernice o vtákoch a smernice o biotopoch vrátane sústavy Natura 2000;
36. vyzýva členské štáty, aby pokračovali vo svojom úsilí o riadne vykonávanie vnútroštátnych stratégií a právnych predpisov týkajúcich sa udržateľného

obhospodarovania lesov a aby ich prispôsobili svojim vnútroštátnym, regionálnym a miestnym podmienkam; vyzýva členské štáty, aby primerane transponovali a vykonávali právne predpisy EÚ a záväzné ciele týkajúce sa lesov; vyzýva Komisiu, aby zlepšila dodržiavanie práva EÚ, a členské štáty, aby spolupracovali pri zosúlad'ovaní rámcov udržateľného obhospodarovania lesov s cieľom posilniť rámec EÚ pre udržateľné obhospodarovanie lesov a pokračovať v rozvoji postupov udržateľného obhospodarovania lesov;

37. vyjadruje poľutovanie nad tým, že z údajov z posledného vykazovaného obdobia podľa smernice o biotopoch vyplynulo, že percentuálny podiel lesov EÚ, ktoré mali nepriaznivý stav v rokoch 2013 až 2018, sa zvýšil na 84,5 % z 82 % v hodnotení za roky 2007 – 2012; zdôrazňuje, že podľa regiónov majú boreálne lesné biotopy európskeho významu najvyšší podiel nepriaznivých zlých hodnotení (56 %) a najvyšší percentuálny podiel biotopov so zhoršujúcimi sa trendmi (43 %), zatiaľ čo makaronézske lesy na Azorách, Madeire a Kanárskych ostrovoch (ktoré majú jedinečnú biogeografiu súvisiacu s flórou Stredozemia pred doby ľadovej) mali najvyšší percentuálny podiel potvrdených dobrých a zlepšujúcich sa posúdení⁵;
38. zdôrazňuje, že vykonávanie cieľov stratégie pre lesy musí byť v súlade so zásadou subsidiarity; zdôrazňuje však rovnakú dôležitosť spoločných právomocí a zodpovednosti EÚ v oblasti lesov, najmä v rámci environmentálnej politiky EÚ, vrátane otázok súvisiacich s udržateľnosťou lesov a ochranou biodiverzity; zdôrazňuje rozmanitosť typov lesov v EÚ s rôznymi vlastnickými štruktúrami a postupmi obhospodarovania, ako aj kultúrnymi a ekologickými podmienkami, zložením a lesokultúrnymi tradíciami; poukazuje na to, že najodolnejšie lesy sú štrukturálne a geneticky rozmanité a vyznačujú sa bohatou vnútrodruhovou sieťou a bohatými symbiotickými vzťahmi a ako také predstavujú sebestačné ekosystémy;
39. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že by sa mali podporovať individualizované riešenia udržateľného obhospodarovania lesov, ktoré budú vychádzať zo skúseností a znalostí miestnych, regionálnych a celoštátnych zainteresovaných strán a zo zásad a usmernení v oblasti lesného hospodárstva blízkeho prírode; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že by sa nemalo uvažovať o univerzálnom riešení;
40. uznáva, že obhospodarovanie lesov je špecifické pre danú lokalitu a že rôzne lesné podmienky a typy lesov si môžu vyžadovať rôzne prístupy k obhospodarovaniu založené na rôznych ekologických potrebách a charakteristikách lesnej pôdy a zohľadňovať práva a záujmy pracovníkov v odvetví lesného hospodárstva, vlastníkov a iných dotknutých aktérov;
41. víta iniciatívu Komisie vypracovať v úzkej spolupráci s členskými štátmi usmernenia pre lesné hospodárstvo blízke prírode prispôbené miestnym podmienkam a dobrovoľný systém certifikácie, ktorého výsledkom by bola značka kvality EÚ na

⁵ Science for Environment Policy (2021): European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation (Veda pre politiku v oblasti životného prostredia (2021): Európske lesy pre biodiverzitu, zmierňovanie zmeny klímy a adaptácia na ňu), Future Brief 25, Stručné informácie pre GR Európskej komisie pre životné prostredie vypracované oddelením pre vedeckú komunikáciu, UWE Bristol. K dispozícii na: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

podporu postupov obhospodarovania, ktoré sú najpriaznivejšie z hľadiska biodiverzity;

42. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že tieto iniciatívy zlepšia lesné ekosystémy, budú chrániť biodiverzitu a zabezpečia pridanú hodnotu postupov obhospodarovania lesov šetrného k prírode; konštatuje, že sa preukázalo, že väčšina existujúcich dobrovoľných certifikačných systémov je dôveryhodná a je účinným nástrojom na podporu udržateľných postupov obhospodarovania lesov v celej Európe, a že ich kontrola inštitúciami EÚ je vítaná, pretože pomáha ich neustále zlepšovať;
43. zdôrazňuje, že okrem sekvestrácie uhlíka má agrolesníctvo významné vedľajšie prínosy pre voľne žijúce živočíchy a biodiverzitu (zlepšené biotopy voľne žijúcich živočíchov, viac opeľovačov a hmyzu), zlepšuje zdravie pôdy a chráni ju pred eróziou, vyplavovaním dusičnanov a záplavami^{6,7,8};
44. zdôrazňuje, že viac finančných prostriedkov by sa malo vyčleniť na podporu nových politík súvisiacich s lesmi a na identifikáciu osobitných, účelových finančných prostriedkov na opatrenia zamerané na zvýšenie udržateľnosti a posilnenie zmierňovania zmeny klímy; zdôrazňuje, že tieto finančné prostriedky by sa mali použiť na motivovanie vlastníkov a správcov lesov, aby investovali do posilnenej ochrany a obnovy lesov, a na podporu udržateľného obhospodarovania lesov priaznivého pre biodiverzitu;
45. zdôrazňuje, že prechod na model lesného hospodárstva blízkeho prírode v EÚ musí byť spravodlivou transformáciou, ktorá podporí odvetvie lesného hospodárstva pri prechode k hospodársky životaschopným a ekologicky zdravým lesom;
46. vyzýva Komisiu, aby posúdila primeranosť rôznych nástrojov financovania EÚ s cieľom zabezpečiť potrebnú podporu pre lesné hospodárstvo pri jeho prechode na udržateľné postupy priaznivé pre biodiverzitu a pri rozvoji lesných ekosystémových služieb a aby posúdila súlad týchto finančných prostriedkov so záväzkami a cieľmi stanovenými v stratégii EÚ pre lesy a stratégii EÚ v oblasti biodiverzity; zdôrazňuje, že najmä treba posúdiť to, či členské štáty a Únia poskytnú dostatočné finančné prostriedky na ochranu lesov v oblastiach sústavy Natura 2000;
47. vyzýva členské štáty, aby zvýšili ľudské a finančné zdroje štátnych agentúr v oblasti lesného hospodárstva; zdôrazňuje, že je dôležité zachovať odborné znalosti verejného sektora; zdôrazňuje, že štátne agentúry v oblasti lesného hospodárstva môžu súkromným vlastníkom lesov poskytnúť veľmi potrebné odborné znalosti týkajúce sa

⁶ Kay, S.; Rega, C.; Moreno, G.; den Herder, M.; Palma, J. H.; Borek, R.; Crous-Duran, J.; Freese, D.; Giannitsopoulos, M.; Graves, A.; Jäger, M.; Lamersdorf, N.; Memedemin, D. et al. (2019): Agroforestry creates carbon sinks whilst enhancing the environment in agricultural landscapes in Europe (Agrolesníctvo vytvára záchyty uhlíka a zároveň zlepšuje životné prostredie v poľnohospodárskej krajine v Európe), *Land Use Policy* 83, s. 581 – 593. DOI: 10.1016/j.landusepol.2019.02.025.

⁷ Burges, P.; Newman, S.; Pagella, T.; Smith, J.; Westaway, S.; Briggs, S.; Knight, I.; Whistance, L.; Raskin, B.; Osborn, S. (2019): *The Agroforestry Handbook: Agroforestry for the UK (Príručka o agrolesníctve: agrolesníctvo pre Spojené kráľovstvo)*, 1. vydanie, Bristol, Spojené kráľovstvo – Agroforestry for the UK, Soil Association, Spojené kráľovstvo, 2019.

⁸ Torralba, M.; Fagerholm, N.; Burgess, P. J.; Moreno, G.; Plieninger, T. (2016): Do European agroforestry systems enhance biodiversity and ecosystem services? A meta-analysis. (Zvyšujú európske agrolesnícke systémy biodiverzitu a ekosystémové služby? Metaanalýza), *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 230, s. 150 – 161. DOI: 10.1016/J.AGEE.2016.06.002.

lesného hospodárstva blízkeho prírode a prispôsobenia sa účinkom zmeny klímy, ako to dokazuje projekt Giono, ktorý realizuje francúzsky Národný úrad pre lesy (ONF);

48. zdôrazňuje význam spoločnej poľnohospodárskej politiky a poukazuje na to, že existuje priestor na zlepšenie využívania fondov pre rozvoj vidieka členskými štátmi, najmä v programoch týkajúcich sa zlepšovania lesnej biodiverzity;
49. vyzýva členské štáty, aby využívali dostupné podporné opatrenia na ochranu lesov a biodiverzity; zdôrazňuje aj význam zabezpečenia dostatočných zdrojov na vykonávanie stratégie EÚ pre lesy; pripomína, že v prípade dvoch kľúčových zdrojov financovania v rámci fondov pre rozvoj vidieka na podporu udržateľného obhospodarovania lesov v záujme dosiahnutia priorít EÚ v oblasti biodiverzity a klímy na obdobie rokov 2014 – 2020 sa zistilo, že sú oveľa nižšie ako rozsah vykonávania potrebný na to, aby členské štáty splnili svoje právne záväzky podľa smernice o biotopoch a smernice o vtákoch;
50. víta záväzok Komisie zriadiť režimy EÚ pre platby za ekosystémové služby prostredníctvom intervencií súvisiacich s lesmi v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie 2023 – 2027;
51. víta oznámenie Komisie o uhlíkovom poľnohospodárstve, ktorého cieľom je stimulovať nové obchodné modely z verejných a súkromných zdrojov odmeňovaním postupov obhospodarovania, ktoré zvyšujú sekvestráciu živej biomasy a pôdy, dodržiavajú ekologické zásady, posilňujú biodiverzitu a dodržiavajú ciele Únie v oblasti životného prostredia a klímy, ako aj zásadu „nespôsobať významnú škodu“;
52. poukazuje na potrebu iniciatív v oblasti uhlíkového poľnohospodárstva založených na spoľahlivej vedeckej metodike a zdôrazňuje, že vedomá voľba bezzásahového režimu v ekosystémoch s veľkými zásobami uhlíka a vysokou prírodnou hodnotou a v súlade s cieľmi stratégie biodiverzity by mohla byť oprávnená na systémy uhlíkového poľnohospodárstva a uznaná ako certifikovaný projekt na odstraňovanie uhlíka;
53. víta plán Komisie navrhnuť záväzný regulačný rámec EÚ pre certifikáciu odstraňovania uhlíka do roku 2022 s cieľom správne kvantifikovať, vykazovať a certifikovať úsilie o odstraňovanie uhlíka a zabrániť riziku skresľovania údajov a environmentálne klamlivých tvrdení;
54. pripomína význam stratégie intenzívnej spolupráce, do ktorej by boli zapojené všetky príslušné subjekty s právomocami v oblasti zachovania, ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia a udržiavania zdravých a odolných lesov, a to na všetkých úrovniach tvorby politik, s cieľom starostlivo a dôkladne vyhodnotiť a urýchlene nájsť spôsoby, ako dosiahnuť ciele stratégie pre lesy do roku 2030 a zabezpečiť ochranu lesných druhov a biotopov v Európe;
55. je znepokojený predpokladaným rozšírením oblastí náchylných na požiare a dlhšími obdobiami s vysokým rizikom požiarov vo väčšine európskych regiónov, najmä v prípade scenárov s vysokými emisiami; zdôrazňuje, že chýba podpora pri budovaní kapacít prostredníctvom poradenských služieb a že sú k dispozícii len obmedzené usmernenia o tom, ako vykonávať činnosti a opatrenia zamerané na adaptáciu lesov s cieľom predchádzať rizikám zmeny klímy (napr. prírodné požiare, erózia pôdy, choroby a povodne) a znižovať ich; vyzýva Komisiu, aby zhromažďovala a šírila medzi

členskými štátmi poznatky o tom, ako prispôbiť lesy súčasnej a očakávanej zmene klímy v súlade s novou adaptačnou stratégiou EÚ; vyzýva Komisiu, aby na základe zlepšených produktov programu Copernicus, umelej inteligencie a iných údajov z diaľkového snímania vypracovala posúdenia rizika lesných požiarov a mapy na podporu preventívnych opatrení;

56. zdôrazňuje význam ďalšieho rozvoja a plného využívania mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany v súvislosti s lesnými požiarimi a inými prírodnými katastrofami;
57. zdôrazňuje potrebu dodatočnej podpory pre členské štáty, najmä pokiaľ ide o riešenie prírodných katastrof, ako sú zamorenie lykožrútom, lesné požiare a iné;
58. vyzýva existujúce platformy, expertné skupiny a iné podobné subjekty zaoberajúce sa všetkými záležitosťami týkajúcimi sa lesov, aby zabezpečili inkluzívne zastúpenie rôznych zainteresovaných strán, ako aj primerané zastúpenie pôvodného obyvateľstva Európy; pripomína význam stratégie intenzívnej spolupráce s cieľom zabezpečiť veľmi potrebnú cezhraničnú spoluprácu pri zabezpečovaní dlhodobého prežitia najcennejších a najohrozenejších druhov a biotopov Európy.
59. vyzýva Komisiu, aby podporovala vytváranie partnerských iniciatív v oblasti zručností so zapojením zainteresovaných strán v oblasti lesného hospodárstva s cieľom zabezpečiť vytváranie kvalitných pracovných miest, dobré pracovné podmienky, vyššie zdravotné a bezpečnostné normy, ochranu pred rizikami a prístup k odbornej a špecializovanej odbornej príprave s príležitosťami na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pri prechode na udržateľné lesnícke postupy blízke prírode zamerané na zachovanie existujúcich lesov a zabezpečenie vykonávania iniciatív v oblasti zalesňovania a obnovy lesov;
60. naliehavo vyzýva členské štáty, aby uznali namáhavú povahu pracovných miest v lesníctve, stavebníctve, tesárstve a nábytkárstve a aby zaviedli alebo zachovali systémy predčasného odchodu do dôchodku alebo prerušenia kariéry pre pracovníkov v týchto odvetviach; zdôrazňuje, že pracovníci v týchto odvetviach by mali mať pri odchode do dôchodku k dispozícii sociálnu a lekársku pomoc prispôsobenú ich potrebám;
61. vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s výrobcami lesníckych strojových zariadení prijala iniciatívy na zlepšenie environmentálneho dizajnu takýchto strojových zariadení s cieľom zosúladiť vysokú úroveň ochrany pracovníkov a minimálny vplyv na pôdu a vodu v lesoch;
62. zdôrazňuje význam zapojenia občianskej spoločnosti do rozhodovania o odvetví lesného hospodárstva a trvá na transparentnom prístupe k údajom týkajúcim sa lesného hospodárstva;
63. zdôrazňuje význam inovácií v lesnom biohospodárstve a podporuje potrebu ďalšieho výskumu nových lesníckych výrobkov a inovácií;
64. zdôrazňuje potrebu výskumu a inovácií v lesníckom odvetví a zdôrazňuje, že dôraz sa musí kládať na nové produkty lesného hospodárstva, inovácie a udržateľné obhospodarovanie lesov; pripomína, že partnerstvo v oblasti výskumu a vývoja musí vychádzať z existujúcich iniciatív spolupráce EÚ v oblasti výskumu a inovácií, ako je

napríklad Európska technologická platforma pre sektor lesného hospodárstva (FTP), ktorú iniciovala Komisia v roku 2004, a Európsky lesný inštitút (EFI);

65. vyzýva Komisiu, aby presadzovala normy a ambície EÚ v oblasti ochrany lesov na medzinárodnej úrovni;
66. víta rozhodnutie Komisie zahrnúť európske lesy do rozsahu pôsobnosti jej nariadenia o zákaze určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky v boji proti odlesňovaniu a podporiť inovatívne odvetvie lesného hospodárstva v Európe;
67. vyzýva Komisiu, aby obnovila rokovania o medzinárodnom právne záväznom dohovore o lesoch, ktorý by prispel k obhospodarovaniu, ochrane a udržateľnému rozvoju lesov a zabezpečil ich mnohoraké a dopĺňajúce sa funkcie a využitia, a to aj prostredníctvom opatrení zameraných na obnovu lesov, zalesňovanie a ochranu lesov, a zároveň by zohľadňoval sociálne, hospodárske, ekologické, kultúrne a duchovné potreby súčasných a budúcich generácií, uznával zásadnú úlohu všetkých druhov lesov pri zachovávaní ekologických procesov a rovnováhy a podporoval identitu, kultúru a práva pôvodných obyvateľov, ich komunít a iných komunít a obyvateľov lesa;

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	2.6.2022
Výsledok záverečného hlasovania	+: 62 -: 13 0: 10
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Nikos Androulakis, Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Nicola Procaccini, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sogaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Manuel Bompard, Annika Bruna, Catherine Chabaud, Stelios Kympouropoulos, Christel Schaldemose

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

62	+
PPE	Bartosz Arłukowicz, Hildegard Bentele, Traian Băsescu, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Stelios Kypouropoulos, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Luisa Regimenti, Maria Spyraiki, Pernille Weiss, Esther de Lange
Renew	Pascal Canfin, Catherine Chabaud, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Linea Søgaard-Lidell, Véronique Trillet-Lenoir, Michal Wiezik, Salima Yenbou, Nicolae Ștefănuță
S&D	Nikos Androulakis, Maria Arena, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, César Luena, Javi López, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

13	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Joanna Kopcińska, Nicola Procaccini, Rob Rooken, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
ID	Sylvia Limmer
PPE	Alexander Bernhuber, Jessica Polfjärd
Renew	Nils Torvalds, Emma Wiesner

10	0
ID	Simona Baldassarre, Aurélie Beigneux, Annika Bruna, Marco Dreosto, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Ivan Vilibor Sinčić, Edina Tóth

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania